

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 29 sierpnia 2023 r.

WK-II.431.8.2023

Pani
Ewa Lubowicz-Paradowska
tłumacz przysięgły języka francuskiego
ul. Parandowskiego 25
01-699 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego¹ Ewa Pawłowska – główny specjalista w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadziła 19 czerwca 2023 r. kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium oraz pobierania wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, wykonane na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tj. sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 16 czerwca 2023 r. – w zakresie kompletności prowadzonego repertorium i prawidłowości pobierania wynagrodzenia oraz okres od daty ostatniej czynności odnotowanej w repertorium do dnia kontroli – w celu określenia 3-letniej przerwy w wykonywaniu czynności tłumacza przysięgłego.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 3 lipca 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1326).

W okresie objętym kontrolą repertorium prowadzone było w formie papierowej i obejmowało 12 wpisów², w tym 11³ wpisów na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Kontroli poddano wszystkie wpisy.

Wszystkie poddane kontroli wpisy dotyczyły tłumaczeń pisemnych, w okresie objętym kontrolą nie odnotowano w repertorium żadnych wpisów dotyczących tłumaczeń ustnych.

Zgodnie z oświadczeniem tłumacza przysięgłego, w okresie objętym kontrolą nie miały miejsca przypadki odmowy wykonania tłumaczenia na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej.

Od dnia ostatniego wpisu tłumacz przysięgły nie przerywał wykonywania czynności na okres dłuższy niż 3 lata⁴ oraz spełnił ustawowy obowiązek złożenia Wojewodzie Mazowieckiemu wzoru podpisu i odcisku pieczęci tłumacza przysięgłego, o którym mowa w art. 19 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

1. Brak odnotowania w repertorium niektórych ustawowo wymaganych danych, tj.:

- daty zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem – we wszystkich wpisach objętych kontrolą (lp. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21).

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych⁵ przy Ministrze Sprawiedliwości *„Zarówno data zlecenia, jak i data zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem, powinny być w pełnej formie (...)”*,

- oznaczenia dokumentu albo adnotacji o jego braku na tłumaczonym dokumencie – w 11 wpisach (lp. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20)

W myśl ww. stanowiska *„(...) Numer dokumentu może być w tej rubryce wpisany jako oznaczenie dokumentu, jeśli dokument jest opatrzony numerem (...). W razie braku daty lub oznaczenia dokumentu, należy ten fakt odnotować zwrotem „bez oznaczenia” lub skrótami „b.d.” albo „b.o.”*,

² Wszystkie wpisy objęte kontrolą z datą zwrotu w 2022 r. Nie odnotowano żadnych wpisów w 2023 r.

³ Wpisy lp.: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

⁴ Zgodnie z interpretacją przedstawioną w piśmie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 8 lipca 2013 r., znak DZP-V-670-391/13, trzyletnią przerwę w wykonywaniu czynności tłumacza przysięgłego można stwierdzić wówczas, gdy od ostatniej czynności odnotowanej w repertorium tłumacza przysięgłego upłynęły ponad 3 lata. Stanowisko dostępne na stronie www.bip.mazowieckie.pl, w zakładce – *Urząd Wojewódzki*, podzakładce *Informacje wydziałów i biur* -> Wydział Kontroli -> Tłumacze przysięgli.

⁵ Udostępnionym na stronie internetowej www.bip.mazowieckie.pl, w zakładce – *Urząd Wojewódzki*, podzakładce *Informacje wydziałów i biur* -> Wydział Kontroli -> Tłumacze przysięgli. Zaktualizowane stanowisko dostępne jest na stronie głównej Ministerstwa Sprawiedliwości, w zakładce *Co robimy*, podzakładce *Tłumacze przysięgli*.

- uwag o formie tłumaczonego dokumentu – we wszystkich wpisach objętych kontrolą (lp. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21).

Zgodnie z ww. stanowiskiem rubryka uwagi o rodzaju, formie i stanie dokumentu: „Jeśli rodzaj dokumentu nie jest podany w jego nazwie (patrz rubryka „data, nazwa i oznaczenie dokumentu”), na przykład dyplom, świadectwo, zaświadczenie, akt notarialny itp., zaś jego stan wykazuje zniszczenie lub ogólną nieczytelność, wynikającą np. ze sporządzenia go pismem odręcznym, należy w tej rubryce te dane podać, np. „dyplom, nieczytelne wpisy odręczne”. Brak uwagi na temat stanu dokumentu oznacza, że dokument jest w dobrym stanie, nie nasuwającym żadnych zastrzeżeń. Zawsze jednak należy w tej rubryce stwierdzić, czy dokument jest w formie oryginału lub tekstu niesygnowanego (kopii, wydruku, faksu, skanu itp.) Natomiast rubryka ta nie wymaga oczywiście wpisu w przypadku wykonywania tłumaczenia ustnego”.

- wysokości pobranego wynagrodzenia – we wszystkich wpisach objętych kontrolą (lp. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21).

Zgodnie z ww. stanowiskiem „(...) jest bezwzględny obowiązek odnotowania w tej rubryce repertorium wysokości faktycznie pobranego wynagrodzenia. Nieprawidłowością, jest wpisanie w tym miejscu numeru faktury w przypadku prowadzenia przez tłumacza przysięgłego działalności gospodarczej, ponieważ wojewoda nie musi mieć wglądu do ksiąg i prowadzącego taką działalność, więc odsyłanie osoby kontrolującej tłumacza, uniemożliwia sprawne przeprowadzenie kontroli”,

czym naruszono wymogi art. 17 ust. 2 pkt 1, 3 i 6 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

2. W związku z nieodnotowywaniem w repertorium wysokości pobranego wynagrodzenia, tłumacz przysięgły przedstawił 3 zbiorcze rachunki wystawione dla Sądu Okręgowego w Warszawie za tłumaczenia pisemne z języka polskiego na język francuski. Rachunek z 10 stycznia 2022 r. dotyczył tłumaczeń odnotowanych w repertorium pod pozycjami lp.: 10, 11, 12 i 13, drugi rachunek z 10 stycznia 2022 r. dotyczył wpisów lp.: 14, 15, 16, 17, 18, natomiast rachunek z 8 lutego 2022 r. dotyczył wpisów lp.: 19 i 20.

Na podstawie ww. rachunków, ustalono, iż we wszystkich poddanych kontroli przypadkach pobrano wynagrodzenie obliczone na podstawie stawki określonej w nieobowiązującym już rozporządzeniu w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego⁶,

⁶ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 131)

tj. 30,07 zł za tłumaczenie z języka polskiego na język francuski. We wszystkich przypadkach ww. stawkę zgodnie z zapisami zawartymi w § 3 ww. rozporządzenia podwyższano o 25% za tłumaczenie tekstów zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną oraz w myśl § 7 ww. rozporządzenia zaokrąglano. Zgodnie z opinią wydaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości w dniu 6 lutego 2020 r. *„Problematykę zaokrąglania wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych reguluje § 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego zwanego dalej „rozporządzeniem”, zgodnie z którym kwoty wynagrodzenia tłumacza przysięgłego, o których mowa w § 2 ust. 2, § 3-5 oraz § 6 ust. 1, podlegają zaokrągleniu do pełnych groszy w górę, jeżeli końcówka jest wyższa od 0,50 grosza, lub w dół, jeżeli jest równa lub niższa od 0,50 grosza. Regulacja ta dotyczy sytuacji, w których w następstwie zastosowania reguł ustalania wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego powstanie kwota obejmująca końcówkę mniejszą niż 1 grosz. W związku z tym, że uiszczenie takiej kwoty byłoby niemożliwe zarówno w formie gotówkowej, jak i przelewem, powołany przepis nakazuje zaokrąglić ją do pełnego grosza w górę lub w dół.”*

Należy zauważyć, że przy obliczaniu wynagrodzenia nie uwzględniono zmiany stawek za stronę tłumaczenia wprowadzonych rozporządzeniem zmieniającym rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, które obowiązuje od 31 października 2019 r. Określono w nim nowe, wyższe stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 lit a rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego⁷ *„Stawki wynagrodzenia tłumacza przysięgłego za sporządzenie poświadczonego tłumaczenia wynoszą za stronę tłumaczenia z języka polskiego na język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski - 45,11 zł”*.

Zgodnie z wyjaśnieniem tłumacza z dnia 20 czerwca 2023 r. *„Stosowałam nieaktualną stawkę, gdyż posługiwałam się rozporządzeniem w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego w wersji sprzed nowelizacji dokonanej rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 8.10.2019 r.”* Należy jednak zauważyć, że wynagrodzenie za tłumaczenia dokonywane na rzecz organów określonych w art. 15 ww. ustawy powinno bezwzględnie odpowiadać stawkom ustalonym w obowiązującym rozporządzeniu.

⁷ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2021 r. poz. 261)

Ponadto, w repertorium stosowano ciągłą numerację wpisów. Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości „liczbą porządkową „(...) oznacza się wpisy dokonywane od pierwszego do ostatniego dnia danego roku, dla każdego roku oddzielnie.”

Z uwagi na powyższe ustalenia, iż podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu repertorium w zakresie stosowania art. 17 ust. 2 oraz z uwagi na fakt, że we wszystkich przypadkach nieprawidłowo obliczano wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tj. sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej, prowadzenie repertorium oraz pobieranie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na rzecz ww. podmiotów – **ocenia się negatywnie**. Należy zauważyć, że we wszystkich poddanych kontroli przypadkach tłumacz obliczając wynagrodzenie według stawek już nieobowiązujących, w konsekwencji we wszystkich przypadkach obliczył i pobrał zaniżone wynagrodzenie. Aczkolwiek obowiązkiem tłumacza jest bieżące śledzenie przepisów związanych z działalnością tłumaczy przysięgłych. W myśl art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego „*Tłumacz przysięgły jest obowiązany do wykonywania powierzonych mu zadań ze szczególną starannością i bezstronnością, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa*”. Należy zauważyć, iż poddane kontroli wynagrodzenie było obliczane i pobierane nadal według nieaktualnych stawek mimo, że zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego obowiązywało już od 25 miesięcy, a więc od ponad 2 lat.

Mając na uwadze powyższe ustalenia zobowiązuję Panią do:

1. Każdorazowego odnotowywania w repertorium informacji, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 1, 3 i 6 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tj.:
 - daty zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem,
 - oznaczenia dokumentu albo adnotacji o jego braku na tłumaczonym dokumencie,
 - uwag o formie tłumaczonego dokumentu,
 - wysokości pobranego wynagrodzenia.

2. Pobierania wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego w wysokości zgodnej z przepisami wynikającymi z obowiązującego rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.

Ponadto, wskazuję na konieczność:

- bieżącego śledzenia zmian przepisów prawnych związanych z działalnością tłumaczy przysięgłych,
- oznaczania wpisów liczbą porządkową od pierwszego do ostatniego dnia danego roku, dla każdego roku oddzielnie.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych oraz wniosków pokontrolnych.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli